

3080

٤٨

The Criticism of Foundations of Jihadist Salafism

سرشناسه	:	چگینی، رسول، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ولاء و براء/ نگارش رسول چگینی؛ زیر نظر مهدی فرمانیان؛ [برای] موسسه مطالعات بنیان دینی.
مشخصات نشر	:	قم: رهپویان اندیشه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۴۸ ص.
فروست	:	نقد میانی سلفیه جهادی؛ ۱۳.
شابک	:	978-600-96477-3-6؛ 978-600-98137-4-2؛ ۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	عنوان دیگر: نقد و بررسی ولاء و براء در نگاه تکفیری‌ها.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۳۷.
عنوان دیگر	:	نقد و بررسی ولاء و براء در نگاه تکفیری‌ها.
موضوع	:	تولی و تبری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	*Islam -- Religious aspects -- Tawalla and tabarra
موضوع	:	سلفیه -- عقاید
موضوع	:	Salafiyah -- Doctrines
شناسه افزوده	:	فرمانیان، مهدی، ۱۳۵۲ -
شناسه افزوده	:	Farmanian, Mehdi
شناسه افزوده	:	موسسه مطالعات بنیان دینی
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ و ۸۰۸/ج ۶۵/۱۹۶ BP
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۷۷۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۸۹۵۵۸

۱۳

تقدسیان و معجزاتی جمهوری

ولاء و براء

تألیف

- رسول چگینی
- زیر نظر دکتر مهدی فرمانیان

ولاء و براء

- تالیف: رسول چگینی
- زیر نظر: دکتر مهدی فرمانیان
- ناشر: رهپویان اندیشه
- چاپخانه: بوستان کتاب
- نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۷
- تیراژ: ۵۰۰۰ جلد
- قیمت: ۳۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۱۳۷-۴-۲

موسسه مطالعات بنیان دینی

انتشارات رهپویان اندیشه

صندوق پستی: ۱۱۳۳-۳۷۱۶۵

تلفن: ۰۹۹۰۴۷۵۳۷۸۵

فهرست مطالب

۷	سخن آغازین
۹	مقدمه
۱۰	واژه شناسی
۱۰	پیشینه کاربرد
۱۳	براء و براء از دیدگاه سلفیه جهادی
۱۶	نتیجه و بررسی دیدگاه تکفیری ها
۱۶	۱. از اصول اعتقادی نبودن ولاء و براء
۱۸	۲. کفر نردن موجب است به کفار
۲۲	۳. کفر نبودن هم کاری با کفار
۲۶	۴. اقتضای مصالح و مفاسد
۳۰	۵. صحیح نبودن تکفیر ایزم اقوال و کردار
۳۲	۶. دستور اسلام به نیکی و استقامت با مسلمانان
۳۶	نتیجه
۳۷	منابع

سخن آغازین

امروزه جهان اسلام در آتش تکفیر می‌سوزد و شهرها و مناطق مختلفی از - جهان اسلام، گرفتار این بلای خانمان سوز شده است. عده‌ای از جوانان با برداشت‌های گزینشی از آیات قرآن، همه مسلمانان را تکفیر کرده و با تفسیر اشتباه از مفاهیمی همچون حاکمیت الله، جاهلیت، طاغوت، جهاد و خلافت اسلامی، جهان اسلام را دارالکفر معرفی کرده و به مبارزه علیه حاکمان اسلام می‌پردازند. گویا خوارج دوباره ظهور کرده‌اند و با شعار «وَمَنْ لَمْ يَخُصَّ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ»؛ تمام امت اسلامی را تکفیر می‌کند و بدت از خوارج، به قتل و کشتار مسلمانان اعم از زن و مرد، پیر و جوان و اسیر و مسافر می‌پردازند.

فقدان نگرش جامع و صحیح به کتاب و سنت نبوی و توجه نکردن به آیات و روایات مرتبط به یک موضوع و جمود بر فهم شخصی و تأکید فراوان بر ظاهر از بزرگ‌ترین مشکلات فکری تکفیری‌ها در عصر حاضر است که چالش‌های مختلفی را برای جهان اسلام رقم زده است. تکفیری‌ها با استناد به ظاهر یک یا چند آیه و برخورد گزینشی با

آیات قرآن، دست به هر اقدامی می‌زنند که این رفتار و گفتار با برداشت همه فقها و مفسرین اسلامی در طول تاریخ در تضاد است و موجب قتل و غارت و اسلام‌هراسی شدید در جهان شده است.

بر همین اساس، مؤسسه مطالعات بنیان دینی، در راستای وظیفه ذاتی خود، به تبیین صحیح مفاهیم مورد استفاده تکفیری‌ها پرداخته و تک‌تک مبانی فکری سلفیه جهادی را تحلیل و نقد نموده است؛ تا نشان دهد برداشت و تفسیر سلفیه جهادی از این مفاهیم، غلط و بر خلاف اسلام و تفسیر علمای اسلام در طول تاریخ است.

آنچه در پی می‌آید مجموعه‌ای چند جلدی است که به بررسی مفاهیمی همچون جهاد، طاغوت، دارالاسلام و دارالکفر، قاعده «من لم یکفر الکافر فهو منافق»، آیه «وَمَنْ لَّمْ یُحْکَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِکَ هُمُ الْکَافِرُونَ»، خروج بر حاکم دینیه، مفاهیم مورد استفاده تکفیری‌ها می‌پردازد. ان شاء الله این مجموعه رضایت خواهد آید و استقبال جامعه علمی را در پی داشته باشد.

در پایان از همه استادان و پژوهشگران محترم تقاضا می‌شود لغزش‌های این مجموعه را متذکر شوند. یقیناً نویسندگان این مجموعه با دیده منت، پذیرای تذکرات و پیشنهادهای دوستداران قرآن و سنت خواهند بود.

مهدی فرمانیان

رئیس مؤسسه مطالعات بنیان دینی

دوستی و اخلاص محبت به کسانی که در مسیر حق گام بر می دارند و عداوت و اظهار خشم به کسانی که سدّ راه گسترش معارف اسلامی هستند، از بایستگی های اعتقاد صحیح اسلامی است که در ادبیات اندیشمندان مسلمان، به سوالات و معادلات شناخته می شود. در کتاب آسمانی و سیره رفتاری و گفتاری پیامبر اسلام ﷺ دستوراتی درباره این موضوع موجود است؛ اما سلفیه جهادی با افراط در موضوع ولاء و براء، از آن به عنوان یکی از اساسی ترین معیارهای اسلام و کفر یاد کرده که نبود آن را مساوی با نبود اسلام و موجب کفر می دانند و فرجام آن نیز قتل است.

امروزه این عقیده یکی از شعارهای اصلی تکفیری ها شده است. این قاعده برای آنان به قدری اهمیّت دارد که آن را از لوازم توحید می دانند^۱ و ثمره آن را تحقق معنای «لا اله الا الله» عنوان می کنند.^۲ مهم ترین نتیجه این عقیده، کشتار روزافزون مسلمانان به جرم همکاری با حکام کشورهای اسلامی است.

نوشته حاضر، در پی اثبات این نکته است که برداشت تکفیری ها از

۱. برکاتی، ابوعاصم، الولاء والبراء فی الإسلام، ص ۹.

۲. همان، ص ۷۱.

ولاء و براء، مخالف آیات و روایات و فهم علمای اسلام است و افراط در دوستی و دشمنی، خود عامل مهمی برای سوء استفاده دشمنان اسلام از اختلافات داخلی جهان اسلام و گسترش جنگ مذهبی است.

واژه شناسی

ولاء در لغت به معنی دوستی، نصرت، سرپرست، تبعیت و همکاری است و براء به معنای تخلص، رهایی، دوری و اجتناب است.^۱ معنای اصطلاحی این دو واژه به معنای لغوی نزدیک است و در اصطلاح، دوستی دوستان خدا و دشمنی دشمنان خدا دلالت دارد.^۲ بنابراین لاء فی الله به معنای محبت به خداوند و نصرت دین و دوست دارن و باری رساندن به اولیای خداوند است و براء نیز عداوت با دشمنان خداوند و ستیز با آنان است.^۳

پیشینه کاربرد

اصل عقیده موالات اولیای الهی و معادات اعدای الهی از باورهای است که ریشه در قرآن و روایات دارد. اندیشمندان اسلامی نیز این موضوع را مورد بررسی و تحلیل قرار داده‌اند. سه تفاوت اصلی میان کاربرد مفهوم ولاء و براء در منابع پیشین^۴ با تألیفات سائیه جهادی

۱. جوهری، الصحاح، ج ۱، ص ۳۶؛ ابن فارس، معجم مقاییس اللغة، ج ۲، ص ۱۴۱؛ ابن منظور، لسان العرب، ج ۱۵، ص ۴۱۱.

۲. قحطانی، محمد بن سعید، الولاء والبراء فی الإسلام، ص ۹۰.

۳. بدرانی، ابوفیصل، الولاء والبراء والعداء فی الإسلام، ص ۳۷.

۴. نیشابوری، حسن بن محمد، غرائب القرآن و رغائب الفرقان، ج ۲، ص ۲۰؛ خازن، علی بن محمد، تفسیر الخازن، ج ۳، ص ۱۹۷؛ حقی، اسماعیل، روح البیان، ج ۵، ص ۱۱۴.

۵. بخاری، محمد، صحیح بخاری، ج ۳، ص ۱۴۷؛ نیشابوری، مسلم، صحیح مسلم، ج ۲،

ص ۱۱۴۵؛ نووی، یحیی بن شرف، المنهاج شرح صحیح مسلم بن الحجاج، ج ۱۰،

ص ۱۳۹. عده‌ای از مؤلفین، الموسوعة الفقهية الكويتية، ج ۴۴، ص ۹۴.